

Evanjeliový úryvok Prvej pôstnej nedele (Mk 1, 12 - 15)
prináša príbeh Ježišovho pokúšania na púšti a začiatok jeho verejného účinkovania

Pôstne obdobie je pozvaním začať odznova Evanjeliový úryvok Prvej pôstnej nedele (Mk 1, 12 - 15) prináša príbeh Ježišovho pokúšania na púšti a začiatok jeho verejného účinkovania.

V tomto liturgickom roku sa v pôstnom období prvé čítania zameriavajú na tému zmluvy. Boh uzavrel prostredníctvom patriarchu Noeho zmluvu s celým ľudstvom. Viditeľným znakom tejto zmluvy je obluk, ktorý v biblickom jazyku symbolizuje luk. Boh „odložil“ hrozivý vojenský nástroj, ktorý už nie je symbolom zničenia. Dúha je symbolom odpustenia a nového začiatku.

Duch, ktorý ženie

Evanjelista Marek ponúka výrazne stručný opis bez troch pokušení diabla a troch odpovedí Božieho Syna, ako ich poznáme z Matúšovho a Lukášovho evanjelia. Marek nadväzuje na udalosť Ježišovho krstu.

Ježišovo ohlasovanie je úplne preniknuté prítomnosťou a mocou Ducha Svätého, čo prevyšuje všetky doterajšie pôsobenia Pánovho Ducha v starozákonných postavách.

Grécke sloveso „ekbálio“ sa používa pri niektorých exorcizmoch, keď Boží Syn „vyhnal“, resp. „vypudil“ zlého ducha z človeka. Teraz je to Duch Svätý, ktorý po krste „vyženie“ Ježiša na púšti. Avšak je jasne odlišené, že tým, kto pokúša, je satan. Prečo je však uvedené, že Duch Svätý „hnal“ Božieho Syna? Nestačilo napísat „viedol“, alebo „naplnil“? Pri krste v Jordáne zaznel Otcov hlas a Boží Duch zostúpil na Ježiša Krista. Nejde len o nejaké chvíľkové spočinutie, alebo jemný dotyk. Evanjelista chce ukázať totálne preniknutie Božím Duchom a zjednotenie Otca, Syna a Ducha Svätého v diele vykúpenia. Sme na začiatku verejného účinkovania a Ježišovo ohlasovanie je úplne preniknuté prítomnosťou a mocou Ducha Svätého, čo prevyšuje všetky doterajšie pôsobenia Pánovho Ducha v starozákonných postavách patriarchov, kráľov a prorokov. V Ježišovi z Nazareta začína nové obdobie v dejinách spásy, ktorému sa nič nevyrovna. Je pomazaný Duchom Svätým, aby priniesol Božie kráľovstvo.

Púšť ako miesto Božej zamilovanosti

V biblických textoch je púšť miestom pokušenia a vzbury voči Bohu, ale taktiež miestom lásky a osobitnej ochrany, pretože Boh si vybral púšť, aby na nej uzavrel so židovským národom zmluvu na Sinaji. Preto v prorockej literatúre je púšť miestom zamilovanosti medzi Bohom a Izraelom.

Prorok Jeremiáš tlmočí Pánove slová obyvateľom Jeruzalema: „Spomínam na milotu tvojej mladosti, na lásku tvojich zásnub, keď si ma nasledoval na pustatine, v nezasiatej krajine.“ (Jer 2, 2) Boh prostredníctvom proroka Ozeáša obnovuje svoju lásku k vyvolenému národu slovami: „Preto ju vyvábim, zavediem ju na púšť a prehovorím k jej srdcu.“ (Am 2, 16)

Púšť môže aj prekvitať, kríza môže priniesť veľké požehnanie.

Na pustatine, kde človek zostáva sám so sebou, je odlúčený od vzťahov a pocitu bezpečnosti, prichádza Boh, aby sa prihovoril slovami lásky. To preto, že v hluku spoločnosti neraz jeho slová zaniknú. Božie pozvanie vložiť sa do bezpečia jeho prítomnosti, „tronfne“ pocit istoty, ktorý človeku ponúkajú materiálne dobrá a Boh sa vtedy zdá byť nepotrebný. Nech to znie akokoľvek paradoxne, potrebujeme púšť v našom živote, aby nám pripomenula, že potrebujeme Boha. Púšť môže aj prekvitať, kríza môže priniesť veľké požehnanie.

Boží Syn nesie dejiny spásy

Marek zmienkou o 40 dňoch robí v osobe Ježiša Krista rekapituláciu biblických dejín, keďže číslo 40 má hlboký symbolický význam. Boží Syn nesie dejiny spásy, ktoré v noms dosahujú svoje naplnenie. Je to odkazom na 40 dní potopy, 40 dňový pobyt Mojžiša na vrchu Sinaj, kde dostal Božie prikázania, 40 ročné putovanie izraelského národa púšťou, či 40 dňovú cestu proroka Eliáša k svätému vrchu Horeb. Číslo 40 je symbolom prípravy na niečo nové. Po dňoch potopy začínajú nové dejiny ľudstva; Mojžiš prinesie prikázania pre židovský národ; po 40 ročnej ceste púšťou sa Izrael usadí v zasníbanej krajine. Teraz je to nový začiatok pre celé ľudstvo, lebo začína ohlasovanie Božieho kráľovstva. V Ježišovi Kristovi nastáva nový spôsob Božej prítomnosti medzi svojím ľudom: „Naplnil sa čas a priblížilo sa Božie kráľovstvo.“

Nezabúdajme na chvíle samoty, aby sme precítili Božiu zamilovanosť a upevňovali vzťahy s Ním.

Vstúpili sme do pôstneho obdobia. Popretkávajme ho modlitbou, ako to vidíme v živote Ježiša Krista. On nezostal bývať na púšti, vrátil sa medzi ľudí, aby im hlásal evanjelium. A predsa aj potom vyhľadával miesta samoty pre dôvernú modlitbu s Otcom. Nedokážeme realizovať všetko a naraz. Potrebujeme dozrieť, duchovne vyrásť, zakoreníť sa v Bohu. Boh nechce, aby sme zostali na púšti. Sme povolení pre vzťahy medzi ľudmi v spoločnosti, ale predsa nezabúdajme na chvíle samoty, aby sme precítili Božiu zamilovanosť a upevňovali vzťahy s Ním.

V pôstnom období nám Boh pripomína: „Môžeš začať odznova“. Toto nech je pôstny program na osobnej i spoločenskej duchovnej úrovni.

Zdroj: František Trstenský; Katolícky kňaz Spišskej diecézy, farár v Kežmarku a prednášajúci Sväté písma v kňazskom seminári v Spišskej Kapitule.

 späť na Úvodnu sekciu